

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์
An Analysis of Saving Co-operatives Limited. Operational Efficiency in
Kalasin Provincial Area

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยวิชาการ
(กองทุนรัตนโกสินทร์สมโภช 200 ปี)
ประจำปี 2560
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์
 ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ
 ปีที่แล้วเสร็จ : 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 3) หารูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) สมาชิกจำนวน 19,314 คน 2) คณะกรรมการจำนวน 121 คน และ 3) เจ้าหน้าที่และฝ่ายจัดการจำนวน 59 คนจากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้ง 9 แห่งในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตาได้กลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกจำนวน 382 คน คณะกรรมการจำนวน 9 คน เจ้าหน้าที่และฝ่ายจัดการจำนวน 9 คน รวมจำนวน 400 คน เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์จากปี พ.ศ. 2554-2558 จากฐานข้อมูลของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เก็บข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถาม การจัดเวทีสนทนา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา แบบจำลองข้อมูลโอบล้อมและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้ง 9 แห่งในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์จากปีพ.ศ. 2554-2558 พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครุภาพสินธุ์ จำกัดมีค่าเฉลี่ยของรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรและทุนดำเนินงานสูงสุด สหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชนโนนสูง จำกัด มีค่าเฉลี่ยของรายได้ต่ำสุด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโรงเรียนเอกชนกาฬสินธุ์ จำกัดมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่าย กำไรและทุนดำเนินงานต่ำสุด นอกจากนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครุภาพสินธุ์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์หนี้สินและทุนสูงสุด สหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชนโนนสูง จำกัด มีค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์ต่ำสุด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโรงเรียนเอกชนกาฬสินธุ์ จำกัดมีค่าเฉลี่ยของหนี้สินและทุนต่ำสุด 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ 6 แห่งที่มีประสิทธิภาพโดยมีค่าคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 1.00 และ 3) รูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การปฏิบัติการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการพัฒนาการสื่อสารการปฏิบัติการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบที่ 2 การดำเนินธุรกิจการให้บริการแก่สมาชิกที่เน้นการบริการด้วยใจ และการเพิ่มสวัสดิการแก่สมาชิก รูปแบบที่ 3 การคัดเลือกประธานกรรมการและคณะกรรมการของสหกรณ์ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการและขบวนการสหกรณ์และระบบการทำงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นอย่างดี รูปแบบที่ 4 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำ สนับสนุนและความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่สหกรณ์และสมาชิก

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน สหกรณ์ออมทรัพย์

Title: An Analysis of Savings Cooperatives Limited Operational Efficiency in Kalasin Provincial Area

Researcher: Associate Professor Dr. Anucha Puripunpinyoo

Year: 2022

Abstract

The research objectives were to: 1) study the operational performances of savings cooperatives Ltd. in the Kalasin provincial area, 2) analyze the operational efficiency of savings cooperatives Ltd. in the Kalasin provincial area, and 3) find out the operational pattern of savings cooperatives Ltd. in Kalasin provincial area.

The study population was divided into 3 groups: 1) the 19,314 savings cooperatives members, 2) the 121 members of committee, and 3) the 59 staff members and managements of 9 savings cooperatives Ltd. The quota sampling technique was applied to the selection of 382 cooperatives members, 9 members of committee, and 9 staff members with a total of 400 samples. Secondary data of financial and operational performance were collected from the Cooperative Auditing Department's database from 2011 to 2015. Primary data were collected by questionnaires and focus group discussion. The data analysis was applied to descriptive statistics, Data Envelopment Analysis Model, and content analysis.

The findings were: 1) the operational and financial performance of 9 savings cooperatives Ltd. in the Kalasin provincial area as shown from 2011 to 2015. The Teacher Savings Cooperative Limited had the maximum numbers of the average value of incomes, expenditures, profits, and operational capitals. The Nong Sung Community Savings Cooperatives Ltd. had minimum numbers of the average value of incomes. The Kalasin Private School Teacher Savings Cooperatives Ltd. had minimum numbers of the average value of expenditures, profits, and operational capitals. In addition, The Teacher Savings Cooperatives Ltd. had the maximum numbers of the average value of assets, debts, and capitals. The Nong Sung Community Savings Cooperatives Ltd. had minimum numbers of the average value of assets. The Kalasin Private School Teacher Savings Cooperatives Ltd. had minimum numbers of the average value of debts and capitals, 2) there were 6 saving cooperatives Ltd. in Kalasin provincial area had the operational efficiency with the scores of 1.00, and 3) the operational pattern of savings cooperatives Ltd. in Kalasin provincial area was in the 1st pattern, the financial and accounting operation of savings cooperatives Ltd. by the communication development through the information technology, the 2nd pattern, the service operations for cooperatives' members should have service mind and provided members' welfares, the 3rd pattern, the election of cooperatives' chairperson and committees should be emphasized on academic human capitals who intensively grasped the principles, mechanisms, and procedures of savings cooperatives and working system insightfully, and the 4th pattern, the duties of cooperative promotion officers are to provide suggestions, supports and academic assistance cooperatives and members.

Keywords: Operation Efficiency, Saving Cooperatives Ltd.